

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DIREKTĪVA (ES) 2020/739

(2020. gada 3. jūnijs),

ar ko attiecībā uz SARS-CoV-2 iekļaušanu to bioloģisko aģentu sarakstā, par kuriem ir zināms, ka tie var inficēt cilvēkus, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/54/EK III pielikumu un groza Komisijas Direktīvu (ES) 2019/1833

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/54/EK (2000. gada 18. septembris) par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar bioloģisku aģentu iedarbību darba vietā ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 19. pantu,

tā kā:

- (1) Savienība cenšas saglabāt augstus standartus, lai nodrošinātu darba ņēmēju pienācīgu veselības aizsardzību, kas ir īpaši svarīgi globālās pandēmijas kontekstā. Covid-19, kas ir jauna koronavīrusa slimība, uzliesmojums kopš 2020. gada sākuma ir skāris visas dalībvalstis un rada būtiskus traucējumus visās nozarēs un pakalpojumu sfērās, tieši ietekmējot visu darba ņēmēju veselību un drošību visā Savienībā.
- (2) Vairāk nekā jebkad agrāk ir ārkārtīgi svarīgi stingri ievērot un piemērot valstu noteikumus, ar kuriem transponē Savienības noteikumus par drošību un veselības aizsardzību darbā. Direktīvā 2000/54/EK ir paredzēti noteikumi darba ņēmēju aizsardzībai pret draudiem viņu veselībai un drošībai, ietverot šo draudu novēršanu, ja tie rodas vai var rasties no pakļaušanas bioloģisku aģentu iedarbībai darba vietā. To piemēro darbībām, kurās darba ņēmēji sava darba rezultātā ir pakļauti vai var tikt pakļauti bioloģisku aģentu iedarbībai, un tajā noteikti pasākumi, kuri jāveic jebkuras tādas darbības gadījumā, kas var būt saistīta ar bioloģisku aģentu iedarbības risku un kuru mērķis ir noteikt šādas iedarbības raksturu, pakāpi un ilgumu.
- (3) Direktīvas 2000/54/EK III pielikumā ir iekļauts to bioloģisko aģentu saraksts, par kuriem ir zināms, ka tie var inficēt cilvēkus, un kuri klasificēti atkarībā no to spējas izraisīt infekciju. Saskaņā ar minētā pielikuma 6. ievadpiezīmi minētais saraksts būtu jāgroza, lai ņemtu vērā jaunākās zināšanas par zinātnisko un epidemioloģisko attīstību, kas ir izraisījusi būtiskas izmaiņas, tostarp jaunu bioloģisko aģentu esību.
- (4) 2019. gada oktobrī ar Komisijas Direktīvu (ES) 2019/1833 ⁽²⁾ tika grozīts Direktīvas 2000/54/EK III pielikums, kā rezultātā tika pievienots liels skaits bioloģisko aģentu, tostarp smagā akūtā respiratorā sindroma koronavīruss (SARS vīruss) un Vidējo Austrumu respiratorā sindroma koronavīruss (MERS vīruss).
- (5) Vīruss “smagā akūtā respiratorā sindroma koronavīruss 2” jeb īsāk “SARS-CoV-2”, kas izraisīja Covid-19 uzliesmojumu, ir ļoti līdzīgs SARS vīrusam un MERS vīrusam. Ņemot vērā pašlaik pieejamos epidemioloģiskos un klīniskos datus par vīrusa īpašībām, piemēram, vīrusa pārnesei modeļiem, klīniskajām pazīmēm un infekcijas riska faktoriem, SARS-CoV-2 būtu steidzami jāiekļauj Direktīvas 2000/54/EK III pielikumā, lai nodrošinātu darba ņēmēju veselības un drošības nepārtrauktu pienācīgu aizsardzību darbā.

⁽¹⁾ OV L 262, 17.10.2000., 21. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Direktīva (ES) 2019/1833 (2019. gada 24. oktobris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/54/EK I, III, V un VI pielikumu, veicot tikai tehniska rakstura pielāgojumus (OV L 279, 31.10.2019., 54. lpp.).

- (6) SARS-CoV-2 inficēto iedzīvotāju vidū var izraisīt smagas cilvēka saslimšanas, kas jo īpaši nopietni apdraud gados vecākus darba ņēmējus un tos, kuriem ir medicīniskas problēmas vai hroniska slimība. Tā kā pašlaik nav pieejama vakcīna vai efektīva ārstēšana, starptautiskā mērogā tiek pieliktas ievērojamas pūles, un līdz šim ir identificēts ievērojams skaits vakcīnu kandidātu. Ņemot vērā jaunākos pieejamos zinātniskos pierādījumus un klīniskos datus, kā arī visu dalībvalstu ekspertu sniegtos ieteikumus, SARS-CoV-2 būtu jāklasificē kā 3. riska grupas cilvēka patogēns. Vairākas dalībvalstis, kā arī EBTA valstis un citas trešās valstis ir sākušas veikt pasākumus attiecībā uz SARS-CoV-2 klasificēšanu 3. riska grupā.
- (7) Pasaules veselības organizācija 2020. gada martā publicēja biodrošuma norādījumus laboratorijām attiecībā uz jauno koronavīrusu un ar SARS-CoV-2 inficēto pacientu klīnisko paraugu testēšanu^(*). Norādījumos ir precizēts, ka nepavairošanas diagnostikas laboratorijas darbu, piemēram, sekvenčēšanu, var veikt objektā, izmantojot procedūras, kas līdzvērtīgas vismaz 2. izolācijas pakāpei (2. biodrošuma līmenis, BSL-2), savukārt pavairošanas darbu, kas saistīts ar SARS-CoV-2, būtu jāveic izolētā laboratorijā, kurās gaisa spiediens ir zemāks par atmosfēras spiedienu (3. biodrošuma līmenis, BSL-3). Lai nodrošinātu pietiekamu veiktspēju, kā arī diagnostikas laboratoriju veiktā vitāli svarīgā darba nepārtrauktību visā Savienībā, tas būtu skaidri jānorāda Direktīvas 2000/54/EK III pielikumā.
- (8) Ņemot vērā Covid-19 globālās pandēmijas smagumu un to, ka katram darba ņēmējam ir tiesības uz veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi, kā noteikts Eiropas sociālo tiesību pīlāra^(*) 10. principā, šajā direktīvā būtu jāparedz īss transponēšanas periods. Pamatojoties uz plašu apspriešanos, par piemērotu tika uzskatīts piecu mēnešu transponēšanas periods. Ņemot vērā ārkārtas apstākļus, dalībvalstis tiek mudinātas, ja iespējams, īstenot šo direktīvu pirms transponēšanas termiņa.
- (9) Ar Direktīvu (ES) 2019/1833 tika grozīts arī Direktīvas 2000/54/EK V un VI pielikums, kur noteikti ierobežošanas pasākumi un ierobežošanas pakāpes laboratorijām, dzīvnieku objektiem un rūpniecībai. Lai darba ņēmējiem nodrošinātu pienācīgu aizsardzības līmeni, būtu jāpaātrina arī minēto pielikumu grozījumu transponēšanas termiņš attiecībā uz SARS-CoV-2 iedarbību.
- (10) Komisija turpinās cieši uzraudzīt situāciju saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu, tostarp iespējamās vakcīnas izstrādi un turpmāku tehnoloģisko un zinātnisko datu un pierādījumu pieejamību attiecībā uz SARS-CoV-2. Pamatojoties uz to, Komisija vajadzības gadījumā pārskatītu riska grupas klasifikāciju, kas noteikta, pieņemot šo direktīvu.
- (11) Tika apsvērta nepieciešamība saglabāt pašreizējo aizsardzības līmeni darba ņēmējiem, kuri darbā ir pakļauti vai var tikt pakļauti bioloģisko aģentu iedarbībai, un nodrošināt, ka grozījumos tiek ņemta vērā tikai zinātnes attīstība šajā jomā, prasot darba vietā veikt tikai tehniskus pielāgojumus.
- (12) Šīs direktīvas sagatavošanā Komisijai palīdzēja dalībvalstu eksperti, kas sniedza tehnisku un zinātnisku atbalstu. Turklāt saistībā ar SARS-CoV-2 uzliesmojumu notika apspriešanās ar trīspusējo Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju par tīri tehniskiem Direktīvas 2000/54/EK pielāgojumiem.
- (13) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem^(*) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos.
- (14) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi atbilst atzinumam, ko sniegusi ar Padomes Direktīvas 89/391/EEK^(*) 17. pantu izveidotā komiteja,

(*) Pasaules veselības organizācija, *Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease (COVID-19)*, pagaidu norādījumi, 2020. gada 19. marts, <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1272450/retrieve>

(*) Eiropas sociālo tiesību pīlārs, 2017. gada novembris, https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lv

(*) OVC 369, 17.12.2011., 14. lpp.

(*) Padomes Direktīva 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2000/54/EK III pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

Direktīvas (ES) 2019/1833 2. panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2021. gada 20. novembrim. Tomēr dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 2000/54/EK V un VI pielikuma grozījumus, ciktāl tie attiecas uz bioloģisko aģentu SARS-CoV-2, vēlākais līdz 2020. gada 24. novembrim.

Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai pirmajā daļā minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.”

3. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2020. gada 24. novembrim. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

4. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2020. gada 3. jūnijā

Komisijas vārdā –
Priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

Direktīvas 2000/54/EK III pielikuma tabulā “VĪRUSI” (secība “Nidovīruss”, dzimte “Coronaviridae”, ģints “Betakoronavīruss”) starp ierakstu “Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss (SARS vīruss)” un ierakstu “Vidējo Austrumu respiratorā sindroma koronavīruss (MERS vīrus)” iekļauj šādu ierakstu:

“Smagā akūtā respiratorā sindroma koronavīruss 2 (SARS-CoV-2) ⁽¹⁾	3	
--	---	--

(¹) Saskaņā ar 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu nepavairošanas diagnostikas laboratorijas darbu, kas saistīts ar SARS-CoV-2, būtu jāveic objektā, izmantojot procedūras, kas līdzvērtīgas vismaz 2. izolācijas pakāpei. Pavairošanas darbs, kas saistīts ar SARS-CoV-2, būtu jāveic 3. izolācijas pakāpes laboratorijā, kurā gaisa spiediens ir zemāks par atmosfēras spiedienu.”